

P O L S K A S Z T U K A L U D O W A

K O N T E K S T Y

A N T R O P O L O G I A K U L T U R Y E T N O G R A F I A S Z T U K A

1998 rok LII nr3-4 (242-243) indeks 369403 cena 10 zł

Świat obrazów Jacka Malczewskiego

Teresa Grzybkowska, Witold Dobrowolski,
Maria Janion, Zygmunt Kubiak

Podróże – miejsca mityczne – rzeczy

Michał Ajvaz, François Augieras,
Albert Bajburin, Zbigniew Benedyktowicz,
Krzysztof Cibor, Stanisław Cichowicz,
Dariusz Czaja, Jurij Cywian,
Maciej J. Dudziak, Krystyna Duniec,
Daniel Gerould, Marzena Gierga,
Jan Gondowicz, Grzegorz Graff,
Zuzanna Grębecka-Ćwiek, Dorota Hall,
Zbigniew Herbert, Irena Huml,
Jarosław Jot-Drużycki, Anna E. Kubiak,
Krzysztof Lipka, Krystian Lupa,
Marta Miskowicz, Marek Oziewicz,
Andrzej Pilichowski-Ragno, Magdalena Radkowska,
Tomasz Rakowski, Sławomir Sikora,
Lech Sokół, Leonid Stołowicz,
Wiesław Szpilka, Tomoho Umeda,
Elżbieta Waga, Jerzy S. Wasilewski,
Jerzy Wojciechowski, Tomasz Zukowski

Bronisław Malinowski *Dzienniki*

SPIS TREŚCI

Zbigniew Benedyktowicz
Stanisław Cichowicz

JACEK MALCZEWSKI

Teresa Grzybkowska
Witold Dobrowolski
Maria Janion
Zygmunt Kubiak

Zbigniew Herbert
Tomasz Żukowski

Lech Sokół
Dariusz Czaja
Marzena Gierga
Jerzy Wojciechowski
Marta Miskowicz
Jarosław Jot – Drużycki
Sławomir Sikora
Jan Gondowicz
François Augieras
Marek Oziewicz
Krystian Lupa
Grzegorz Graff
Maciej J. Dudziak
Albert Bajburin
Stanisław Cichowicz
Jerzy Wasilewski
Leonid Stołowicz
Jurij Cywjan
Tomasz Rakowski
Magdalena Radkowska
Maciej J. Dudziak
Magdalena Radkowska
Michał Ajvaz
Krzysztof Cibor
Wiesław Szpilka
Tomasz Rakowski
Andrzej Pilichowski–Ragno
Tomoho Umeda
Zuzanna Grębecka-Ćwiek
Dorota Hall
Anna E. Kubiak
Krzysztof Lipka
Irena Huml

Krystyna Duniec
Elżbieta Waga

BRONISŁAW MALINOWSKI

Bronisław Malinowski
Daniel Gerould
Bronisław Malinowski

ROMAN REINFUSS

Lech Sokół

Summary of the Articles
Noty o Autorach

Podróże, miejsca mityczne, przedmioty
Problemat Sartre'a (Rzecz)

Jacka Malczewskiego *Finis Poloniae, Rewolucja 1905 roku* czy wyznanie miłosne?
Mitologia Malczewskiego
Staw w Wielgiem czyli pomiędzy śmiechem a śmiercią
Hellenizm Jacka Malczewskiego

Podróż, Elegia na odejście pióra, atramentu lampy (z tomu *Elegia na odejście*)
Abym jak wiór ognisty splonął w oddechu nocy – okupacyjne doświadczenie świata w poezji
Krzysztofa Kamila Baczyńskiego

Henrik Ibsen – mit osobisty 2
Toskania. Trzy podróże 34
Tajemnicze miejsca greckiej Sycylii. Syrakuzy mięsem wielkich kobiet (cz. I) 42
Szkielet Jana Potockiego z jego podróży do Cesarstwa Marokańskiego 57
Kano. Koszmarny upał, zmęczenie i kurz 61
Miasto jego osobliwości i ich zbieracze 64
W Lizbonie jak na wsi 6
Kartografia a niektórzy pisarze 7
Podróż na Górę Atos 7
Co można znaleźć w szafie? Światy równoległe *Kronik narnijskich C.S. Lewisa* (cz. I) 8
Miejsca i podróże mityczne 91
Cuda Polski – mityczna przestrzeń, mityczne dzieje 98
Etnografie Brunona Schulza. Próba antropologicznego ujęcia *Ulicy Krokodyli* jako analizy miasta 105
Semiotyczne aspekty funkcjonowania rzeczy 109
Koan Zenona 118
Tajna historia przedmiotów 120
Zwierciadło jako model semiotyczny, epistemologiczny, aksjologiczny 124
Rentgen, chirurgia, mikroskop w semiotyce wczesnego kina 128
Ciało prześwietlone – Radiografia i jej magia 131
Przedmiot, podróż, miejsce mityczne. Projekt netnologii 134
Mikro–makro market. Przyjemność i groza ponowoczesnego rynku 14
Przyszła do mnie z wizytą sprzedaż bezpośrednia 14
Sklep na ulicy Maisla 14
Ten który wędruje. Historia pewnego przekąznika, terażniejszość pewnego przekazu 14
Rower, narty, buty 15
Trzy miesiące w fitness klubie 15
O fotografiach Roberta Mapplethorpa 15
Gitara elektryczna 15
Jak żywy? Końska dawka hiperrealności 16
Pielgrzymka do starej–nowej ziemi świętej 16
Brudne misie czystych relacji, czyli rzecz o nostalgii w kulturze 16
Szrukoj 17
Kulturotwórca rola warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych w mieście i w kraju – wybrane zagadnienia 1
Ibsen w Teatrze Telewizji 1
Ikonozofia wieczysta 1

Dzienniki 1908–1913 zeszyt III 1
Podróż Witkacego do tropików: itinerarium cejlońskie 1
Dziennik 1914 1
Pożegnanie 2
Nasz Profesor 2
..... 2
..... 2

Na okładce: Jacek Królak, *Podróże, miejsca mityczne, rzeczy*, kolaż

Na stronie tytułowej: *Piramida zwierząt*, Brema, Plac Targowy

© Copyright by „Konteksty”. Przedruk za zgodą redakcji

Numer dotowany przez
Ministerstwo Kultury i Sztuki
i Fundację im. Stefana Batorego

P O L S K A S Z T U K A L U D O W A

KONTEKSTY

ANTROPOLOGIA KULTURY ETNOGRAFIA SZTUKA

nr 3/4 – 1998

INSTYTUT SZTUKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK

CONTENTS

Zbigniew Benedyktowicz	Journeys, Mythical Places, Objects (Introduction to the Issue)	3
Stanisław Cichowicz	The Sartre Problem	5
JACEK MALCZEWSKI		
Teresa Grzybkowska	<i>Finis Poloniae</i> and <i>The 1905 Revolution</i> by Jacek Malczewski or a Confession of Love?	8
Witold Dobrowolski	The Malczewski Mythology	11
Maria Janion	The Pond in Wielgie, or Between Laughter and Death	13
Zygmunt Kubiak	The Hellenism of Jacek Malczewski	19
Zbigniew Herbst	<i>A Journey, An Elegy on the Passing Away of a Pen, Ink, a Lamp</i>	22
Tomasz Żukowski	<i>May I be Consumed by Fire Like a Wood Shaving Ablaze in the Breath of the Night. The Occupation-era</i>	25
Lech Sokół	Experiencing of the World in the Poetry of K. K. Baczyński	29
Dariusz Czaja	Henrik Ibsen—a Personal Myth	34
Margareta Giera	Tuscany. Three Journeys	42
Jerzy Wojciechowski	Syracuse—The Town of Great Women	57
Marta Miskowicz	The Sketchbook of Jan Potocki from His Journey to the Moroccan Empire	61
Jarosław Jot-Drużycki	Kano. Dreadful Heat, Exhaustion and Dust	64
Sławomir Sikora	The Object, the Journey and the Mythical Place	68
Jan Gondowicz	In Lisbon as in a Village	73
François Augier	Cartography and Certain Writers	74
Marek Oziewicz	A Journey to Mount Athos	80
Krzysztof Lipka	What's to be Found in a Wardrobe? Parallel Worlds of C.S. Lewis's <i>Chronicles of Narnia</i> (Part I)	91
Grzegorz Graff	Mythical Places and Journeys	98
Maciej J. Dudziak	<i>Miracles of Poland</i> —Mythical Space, Mythical History	105
Albert Bajburin	The Ethnographies of Bruno Schulz. An Attempted Anthropological Interpretation of <i>The Crocodile Street</i>	109
Stanisław Cichowicz	as an Analysis of the Town	118
Jerzy Wasilewski	Semiotic Aspects of the Functioning of Objects	120
Leonid Stołowicz	Zeno's Koan	124
Yuriy Tsivyan	The Secret History of Objects	128
Tomasz Rakowski	The Mirror as a Semiotic, Epistemological and Axiological Model	131
Magdalena Radkowska	The X-ray, Surgery and the Microscope in the Semiotics of the Early Cinema	134
Maciej J. Dudziak	The X-rayed Body—the Magic of Radiography	140
Magdalena Radkowska	The Object, the Journey and the Mythical Place	144
Michał Ajvaz	Micro- and Macro Markets. Sketches from the Anthropology of a Confrontation	146
Krzysztof Cibor	Direct Sale on a Visit	148
Wiesław Szpilka	Shop on Maisel Street	151
Tomasz Rakowski	The Walkman. A History of a Certain Transmitter—the Present of a Certain Transmission	153
Andrzej Pilichowski-Ragno	Bicycle, Skis, Boots	156
Tomoho Umeda	Three Months in a Fitness Club	158
Zuzanna Grębecka-Ćwiek	On Robert Mapplethorpe's Photography	161
Dorota Hall	The electric guitar	164
Anna E. Kubiak	A Lifelike Nail? An Equine Dose of Hyperrealism	167
Krzysztof Lipka	A Pilgrimage to the Old-New Holy Land	170
Irena Huml	Dirty Teddies of Pure Relations, or on Nostalgia in Culture	173
Krzysztof Lipka	"Shrukoy" (Szrukoy)	176
Irena Huml	The Culture-creating Role of the Academy of Fine Arts in Warsaw in the Town and on a National Scale.	179
Krzysztof Lipka	Select Problems. Inauguration Lecture at the Warsaw Academy of Fine Arts. Academic Year 1998/1999	173
Elżbieta Waga	Ibsen in Television Theatre	176
	Eternal Iconosophy	179
BRONISŁAW MALINOWSKI		
Bronisław Malinowski	Diary 1908-1913, Copybook III	183
Daniel Gerould	Witkacy's Journey to the Tropics: a Ceylonese Itinerary	190
Bronisław Malinowski	Diary 1914	195
ROMAN REINFUSS		
Lech Sokół	Farewells	216
	Our Professor	217
Summary of the Articles		224
Notes about the Authors		220

Redagują: Zbigniew Benedyktowicz (redaktor naczelny), Aleksander Jackowski, Sławomir Sikora (sekretarz redakcji),
Danuta Benedyktowicz, Dariusz Czaja, Czesław Robotycki

Doradzają i współpracują: Jerzy Bartmiński, Antoni Kroh, Ludwik Stomma, Roch Sulima, Zofia Bisiak

Tłumaczenia: Aleksandra Rodzińska-Chojnowska

Korekta: Barbara Sawow

Projekt okładki i strony tytułowej: Jacek Królak

Redaktor techniczny: Krzysztof Nalewajko

Adres redakcji: Instytut Sztuki PAN, ul. Długa 28, 00-950 Warszawa, skr. poczt. 994, tel. 831-32-71/4 wew. 243; fax 831-31-49

nr inw. 056